

Međunarodna konferencija ISHA-e Sarajevo – Život tijekom opsade

Sudionicima konferencije ne smetaju nezahvalni vremenski uvjeti!

Seminar organiziran u Zadru 2017. godine služio je kao prozor u ISHA-u autoru ovog teksta. Bio je to prvi ISHA seminar kojem sam prisustvovao, a na njemu su sudjelovali i budući članovi ISHA Sarajevo, sadašnji predsjednik Amar Đulović i potpredsjednik Dino Dupanović koji su, ponukani pozitivnim iskustvima u Zadru, gdje su bili tzv. *freelanceri*, odlučili osnovati i vlastitu podružnicu u Sarajevu netom nakon završetka seminara.

Spomenuta konferencija održana je pod pokroviteljstvom EUROCLIO-a kao glavnog sponzora ovog događanja. Konferencija je nosila ime *Svakodnevni život u Sarajevu za vrijeme rata 1992.-1995.* i trajala je od 8. do 9. prosinca 2017. godine te ga je organizirala već spomenuta novoosnovana ISHA Sarajevo, kojoj je ovo bila prva međunarodna organizacija događaja ovog tipa. Sam događaj odvijao se u Historijskom muzeju Bosne i Hercegovine gdje su tijekom dva dana izložena vrlo zanimljiva predavanja o tome kako je funkcionirao život dok je grad bio u najdužoj opsadi modernog doba. Predavanja su pokrivala područja kulture, obrazovanja i športa, odnosno, kako je glazbeni te kazališni/glumački život imao veliku moralnu ulogu u

održavanju duha građana, kako su škole funkcionirale dok su po njima padale granate te kako su sportaši iz grada podno Trebevića izlazili i ulazili u grad zbog sportskih natjecanja. Vlastito predavanje održao sam pod naslovom *Sarajevski aerodromski tunel spasa - žila kucavica grada i poslovni oportunitet* u kojem sam obradio ove literaturski neobilježene teme za koje materijal postoji samo u usmenoj predaji i nekoliko dokumentiranih filmova. Na ovoj konferenciji samostalno sam prisustvovao pod zastavom ISHA Osijek.

Osim akademskog dijela konferencije imali smo prilike iskusiti i ostale sadržaje Sarajeva. Bili smo smješteni u jednoj od najvažnijih zgrada Hrvata u Bosni i Hercegovini, zgradi hrvatskog kulturnog društva *Napredak* koja se nalazi uz samu vječnu vatru grada. Pohvalio bih smještaj jer je izrazito namijenjen mlađoj, „avanturi“ sklonijoj dobroj skupini, budući da su interijer uređivali posjetitelji/volonteri iz cijeloga svijeta koji su htjeli ostaviti svoj utisak u hostelu. Nakon otvorenja i uvodne riječi predsjednika ISHA Sarajevo Amara Đulovića te osobnog i vrlo poučnog iskustva ratne reporterke Arijane Saračević Helać i prvog dana izlaganja,

iskusili smo što sve noćni život u Sarajevu nudi. Iskustva svih sudionika završila su na jednak način - utapanjem kapljica u nekom od lokalnih *fast food* objekata. Sljedeće smo jutro posjetili neizostavnu Baščaršiju gdje smo, okrjepljeni doručkom i turskom kavom, pripremali posljednje detalje vezane uz izlaganja. Nakon završetka konferencije prošetali smo Historijskim muzejom Bosne i Hercegovine gdje smo dobili dublji uvid u improvizacije stanovništva tijekom navedene opsade. Recepti, improvizirani alati, pisma, inovacije, sve ono što nikada ne bismo imali priliku vidjeti/čuti da nije bilo ove, nažalost, loše situacije. Najdublji utisak od svega zasigurno je ostavio posjet Muzeju ratnog djetinjstva, novootvorenog muzeja u Sarajevu koji je okupio sve dječje uspomene – pisma, igračke, komade odjeće, slikovnice i bojanke koje su donirala tadašnja djeca, strepeći hoće li danas vidjeti svoga oca koji se vraća iz trgovine s ono malo namirnica što se moglo kupiti. Muzej je popraćen i auditivnim i video zapisima sada već odraslih žena i muškaraca koji iz prve ruke pružaju povijesne izvore usmene predaje. Nakon konferencije imali smo priliku dati i izjave za lokalne medije, čin koji su više sekcija *ISHA*-e i učinile. Osim domaće sekcije *ISHA*-e i *ISHA*-e *Osijek*, na konferenciji su prisustvovala i *ISHA Skoplje* i *ISHA Beograd* sa svojim predstavnicima. Također, nakon svakog dana konferencije zajedno smo večerali u lokalnom trgovačkom centru, gdje smo izmjenjivali dojmove na zajedničkom jeziku pa su oni bili lakši za raspravljanje, rezimiranje i zaključivanje. Točka na i ove konferencije zadnja je večer u jednom od lokalnih klubova gdje smo uz zvukove ex-yu pjesama zaokružili svrhu i smisao ove konferencije, a ona je sljedeća: spoznaja istine o ratnim događanjima, kakva god ona bila, učenje iz nje i smišljanje humanije budućnosti.

Viva *ISHA*!